

NORGES HØYESTERETT

Den 28. august 2006 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2006-01480-A, (sak nr. 2006/634), straffesak, anke,

A

(advokat Arild Dyngeland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Eirik Stolt-Nielsen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bruzelius**: Saken for Høyesterett gjelder autorisasjon og godkjenning av tolk ved fremleggelse av oversatte dokumenter for retten, jf. domstoloven § 136 annet ledd. Spørsmålet er om lagmannsretten har begått saksbehandlingsfeil, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd.
- (2) A ble i dom avsagt av Bergen tingrett 9. november 2005 funnet skyldig i blant annet å ha ervervet og oppbevart 380 gram heroin og 285 gram kokain (tiltalebeslutningens post I). Han hadde erkjent seg straffskyldig etter post I for så vidt gjaldt 108 gram heroin, som ble funnet i hans jakkelomme ved pågripelsen, men ikke for det resterende kvantum, som ble funnet i en kjeller i ---alleen 19. Bergen tingrett dømte ham til en straff av fengsel i fem år.
- (3) A anket til Gulating lagmannsrett over bevisbedømmelsen under straffutmålingen vedrørende tiltalebeslutningens post I og bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for så vidt gjaldt domfellelse for salg av 1,5 gram kokain til en annen person (tiltalebeslutningens post III b). Anken over straffutmålingen vedrørende post I ble henvist til ankeforhandling. Ved kjennelse datert 24. februar 2006 forkastet lagmannsretten anken.
- (4) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling. I anken ble som saksbehandlingsfeil gjort gjeldende dels at lagmannsretten feilaktig hadde tillatt fremlagt oversettelse av utskrift fra kommunikasjonskontroll som ikke var foretatt av

rettsoppnevnt tolk, eller bekreftet av godkjent translatør, jf. domstolloven § 136 annet ledd, og dels at retten ikke hadde foretatt analyse med sikte på å få avkreftet eller bekreftet om det var A eller, slik han gjorde gjeldende, en angivelig venn av ham – B – som var den som snakket i flere av de samtaler som inngår i materialet fra kommunikasjonskontrollen. Høyesteretts kjæremålsutvalg tillot bare anken fremmet for så vidt den gjelder domstolloven § 136.

- (5) *Jeg er kommet til at anken ikke kan føre frem.*
- (6) Jeg nevner innledningsvis at A er nigerianer, og at han i tillegg til engelsk snakker ibo. Det fremgår av lagmannsrettens rettsbok at det under ankeforhandlingen var oppnevnt tolk som tolket til engelsk, jf. domstolloven § 135 første ledd og § 138 første ledd. Situasjonen var tilsvarende under hovedforhandlingen i tingretten.
- (7) I lagmannsretten ble – som i tingretten – fremlagt materiale fra kommunikasjonskontroll som blant annet gjaldt en mobiltelefon som A hadde på seg da han ble pågrepet. En rekke av samtalene var ført på ibo, og etter anmodning fra forsvarer for As medtiltalte – som har vært As forsvarer for lagmannsretten og Høyesterett – besørget politiet oversettelse av dette materialet forut for hovedforhandlingen i tingretten.
- (8) Politiet fant ikke noen tolk i Norge som kunne oversette fra ibo. Med bistand fra svenske politimyndigheter fikk politiet kontakt med en ibo-språklig tolk i Sverige, og materialet ble oversatt til svensk. Vedkommende er registrert som tolk i et svensk tolkefirma. Under ankeforhandlingen i Høyesterett er det opplyst at vedkommende benyttes som tolk av svensk politi. Det er også opplyst at det ikke er mulig å bli autorisert som tolk i ibo i Norge eller Sverige.
- (9) Det følger av domstolloven § 136 annet ledd første punktum at i straffesaker må skriftlige oversettelser av dokumenter som legges frem i retten, være bekreftet av en ”translatør, som er godkjent av det offentlige, eller av en tolk, som retten har oppnævnt eller godkjendt”.
- (10) Bestemmelsen har stått uendret siden vedtakelsen av domstolloven i 1915. Jeg legger til grunn at kravet om at oversettelser enten skal være bekreftet av en autorisert translatør, eller foretatt av en tolk som retten har oppnevnt eller godkjent, skal bidra til å sikre at oversettelser av den informasjon som legges frem for retten, er riktig. Slik jeg ser det, innebærer kravet om at retten må oppnevne eller godkjenne uautoriserte tolker at retten må undersøke kvalifikasjonene til vedkommende og om det er problemer i forbindelse med habiliteten i det konkrete tilfellet. Det er imidlertid ikke en forutsetning at retten kontrollerer innholdet av oversettelsen. Kravet om oppnevning eller godkjennelse vil dessuten sikre kontradiksjon med hensyn til hvem som utfører oversettelsen.
- (11) Som nevnt er det ikke mulig å få en oversettelse fra ibo til norsk eller svensk bekreftet av autorisert tolk. Det fremgår ikke av rettsboken at lagmannsretten oppnevnte eller godkjente vedkommende som tolket materialet på ibo. Det er enighet om at lagmannsretten ble gjort kjent med vanskene med å finne en tolk som kunne oversette dette materialet. Aktor har gjort gjeldende at retten må antas stilltiende å ha godkjent tolken da den tillot oversettelsen fremlagt, og har vist til at verken A eller hans forsvarer motsatte seg fremleggelsen.

- (12) Mye taler etter mitt syn for at verken retten, forsvarer eller aktor har vært oppmerksom på kravet i domstoloven § 136 annet ledd første punktum. Jeg kan da ikke se at det kan foreligge en stilltiende godkjennelse av tolken. Jeg viser i den forbindelse til at oversetterens navn ikke var blitt opplyst. Etter min mening er det ikke tvilsomt at det er en saksbehandlingsfeil at denne oversettelsen ble tillatt fremlagt i retten. En annen sak er at det ikke er fremkommet noe som gir grunn til å anta at tolken ikke ville ha blitt godkjent om lagmannsretten hadde vært oppmerksom på problemstillingen.
- (13) Som nevnt hadde A under ankeforhandlingen bistand av tolk, og forhandlingene ble i sin helhet tolket til engelsk. Dette ivaretar etter mitt syn i utgangspunktet forpliktelsen etter EMK artikkel 6 (3) bokstav e. Slik saken ligger an, finner jeg ikke grunn til å gå nærmere inn på rekkevidden av bestemmelsen.
- (14) Det avgjørende blir etter dette om saksbehandlingsfeilen kan ha virket inn på kjennelsens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd.
- (15) Spørsmålet for lagmannsretten var som nevnt om A, som del av tiltalebeslutningens post I, også kunne dømmes for det kvantum narkotika som ble funnet i kjelleren til ---alleen 19. A gjorde gjeldende at det var en annen – B – som bodde i ---alleen, og at det var denne personen som oppbevarte narkotikaen i kjelleren. Han anførte også at han hadde fått låne mobiltelefonen av B like før han ble pågrepet 9. mars, og at det var B – og ikke A – som hadde ført en rekke av samtalene tidligere den dagen. Spørsmålet for lagmannsretten gjaldt således om A var identisk med B, herunder om B var en oppdiktet person. For dette identifikasjonsspørsmålet må eventuelle oversettelsesfeil ha hatt liten betydning.
- (16) Lagmannsretten kom ”med sikkerhet utenfor rimelig tvil” til at A hadde ervervet og oppbevart narkotikaen som ble funnet i---alleen. Retten viste til og tiltrådte i hovedsak tingrettens omfattende bevisvurdering og begrunnelse. For lagmannsretten forelå i tillegg resultatet av sammenligninger dels av heroinbeslaget i kjelleren med det kvantum som A hadde på seg ved pågripelsen, og dels av en type tape som ble funnet i ---alleen og på det stoffet som han ved pågripelsen hadde på seg. As fingeravtrykk var dessuten blitt funnet på en kvittering i en konvolutt i kjelleren. As påstand om at han ikke bodde i ---alleen 19 fant retten ikke troverdig under henvisning til ”bevisførselen ved vitneprov av huseier og to andre leieboere”. Lagmannsretten tiltrådte som nevnt tingrettens domsgrunner. A hadde oppgitt at han bodde sammen med sin kone i ---gaten 23, Bergen. Hun ble ført som vitne i tingretten. I rettens domsgrunner heter det at han ”under sin forklaring i retten, [ikke kunne] gi noen beskrivelse av leiligheten. Vitnet ... ble for øvrig forevist bilde av huset i ---alleen 19 og forklarte at A bodde der. Ifølge ... hadde A aldri vært i ---gaten 23”.
- (17) Slik jeg ser det, var bevisene for lagmannsretten for at A bodde i ---alleen og var den som disponerte rommet i kjelleren, meget sterke. Hensikten med dokumentasjonen fra kommunikasjonskontrollen må ha vært å underbygge dette ytterligere. I kjennelsesgrunnene heter det om dette materialet:

”Lagmannsretten er også enig i tingrettens vurdering av de telefonsamtaler som er avspilt etter foretatt telefonkontroll. Sammenholdes disse med spaningsrapportene for 9 mars, fremgår det etter lagmannsrettens vurdering klart at det er tiltalte som har hatt telefonsamtaler og kontakt både med leverandør av stoffet i Oslo, og kurer som kommer med nattoget til Bergen. Her er det, dels i kodet språk, blitt avtalt leveranse av

narkotika som tiltalte har mottatt fra kureren 9 mars om morgenen, kort etter at nattoget ankom Bergen.”

- (18) Som det fremgår av det jeg har gjengitt fra kjennelsen, ble rettens vurdering av kommunikasjonskontrollen langt på vei underbygget av spaningsrapporter. Opplysningene om koder mv. i siste setning bygger på oversettelsen av materialet på ibo fra kommunikasjonskontrollen, som det var en saksbehandlingsfeil å benytte. Hensett til bevissituasjonen for øvrig, er det imidlertid etter min vurdering ikke grunnlag for å anta at bruken av dette materialet i dette tilfellet kan ha innvirket på kjennelsens innhold.
- (19) Det ble ikke fremsatt innsigelser under ankeforhandlingen mot oversettelsen, og det er heller ikke under ankeforhandlingen i Høyesterett påvist svakheter ved denne. Forsvarer har vist til at oversettelsen av telefonsamtaler som ble ført på engelsk, viser en større usikkerhet hos tolken enn oversettelsen av telefonsamtaler på ibo. Etter min vurdering har tolken i oversettelsen fra engelsk i første rekke tatt forbehold som skyldes problemer med lydkvaliteten. Tilsvarende mener jeg at forsvarerens anførsel om at større deler av opptakene på ibo burde ha vært avspilt, ikke kan føre frem. Forsvareren kunne under ankeforhandlingen tatt opp eventuelle svakheter i oversettelsen eller bedt om mer omfattende avspilling. A og hans forsvarer hadde under ankeforberedelsen tilgang til materialet fra kommunikasjonskontrollen og oversettelsen. Jeg kan da ikke se at hensynet til kontradiksjon ikke er tilfredsstillende ivaretatt. Etter dette finner jeg at den foreliggende saksbehandlingsfeilen ikke kan ha virket inn på lagmannsrettens avgjørelse av anken over straffutmålingen.
- (20) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

(21)	Dommer Tjomsland:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(22)	Dommer Matningsdal:	Likeså.
(23)	Dommer Øie:	Likeså.
(24)	Dommer Gjølstad:	Likeså.
(25)	Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne	

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.